

Forum Standaardisatie

Wilhelmina v Pruisenweg 52
2595 AN Den Haag
Postbus 96810
2509 EJ Den Haag
www.forumstandaardisatie.nl

notitie

Opname Digikoppeling 2.0
op de lijst voor 'pas toe of leg uit'

COLLEGE STANDAARDISATIE

Agendapunt:	05		
Bijlagen:	-		
Aan:	College Standaardisatie		
Van:	Forum Standaardisatie		
Datum:	15 mei 2013	Versie	1.0
Betreft:	Opname Digikoppeling 2.0 op de lijst voor 'pas toe of leg uit'		

Waarom is een keuze belangrijk?

Digikoppeling is de 'postbode' voor de overheid en bestaat uit standaarden voor elektronisch berichtenverkeer tussen overheidsorganisaties en in het bijzonder basisregistraties. De standaarden bevatten afspraken om berichten juist te adresseren, leesbaar en uitwisselbaar te maken en veilig en betrouwbaar te verzenden. De standaard levert winst op, doordat deze het mogelijk maakt dat overheden op een plek op uniforme wijze berichtenverkeer met andere overheidsorganisaties inregelen. Verschillende softwareleveranciers bieden ondersteuning voor Digikoppeling.

Logius, de beheersorganisatie van Digikoppeling, heeft versie 2.0 van de standaard vastgesteld en deze aangemeld ter vervanging van Digikoppeling 1.0, die momenteel op de lijst met 'pas toe of leg uit' standaarden staat. Digikoppeling 2.0 biedt ten opzichte van Digikoppeling 1.0 een aantal belangrijke toevoegingen op het gebied van veiligheid op berichtniveau, attachments en het uitwisselen van grote berichten. Digikoppeling 2.0 wordt in de praktijk al ruime tijd gebruikt. De vaststelling van versie 3.0 van de standaard wordt dit najaar voorzien.

Hoe is het advies tot stand gekomen?

Na een intake is een expertgroep bijeen gekomen om de toetsing van de standaard uit te voeren. Tijdens die bijeenkomst op 22 januari 2013 is door de experts een positief advies gegeven voor opname op de 'pas toe of leg uit'-lijst. Dit advies is publiek geconsulteerd hetgeen geleid heeft tot een positieve reactie van DUO.

Zijn er risico's verbonden aan de keuze?

De expertgroep heeft geconstateerd dat er geen specifieke risico's verbonden zijn aan opname van de standaard.

Gevraagd besluit

Datum
16 mei 2013

College Standaardisatie

College Standaardisatie wordt gevraagd om in te stemmen met:

- 1) Het vervangen van Digikoppeling versie 1.0 door versie 2.0 op de lijst voor 'pas toe of leg uit';
- 2) Het functionele toepassingsgebied en organisatorische werkingsgebied van de standaard:

Functionele toepassingsgebied

"Geautomatiseerde gegevensuitwisseling tussen informatiesystemen voor sectoroverstijgend berichtenverkeer, op basis van drie koppelvlakstandaarden:

- DK ebMS standaard voor meldingen tussen informatiesystemen
- DK WUS standaard voor de bevraging van informatiesystemen
- DK GB standaard voor de uitwisseling van grote berichten."

En het organisatorische werkingsgebied

"Overheden (Rijk, provincies, gemeenten en waterschappen) en instellingen uit de publieke sector."

Het werkingsgebied van de standaard is bedoeld voor intersectoraal verkeer (en verkeer met basisregistraties) en kent geen verplichting binnen sectoren. Het Forum is wel van mening, dat gebruik binnen sectoren ook aanbevelenswaardig is en roept de beheerder van de standaard dan ook op dit gebruik te promoten.

- 3) De volgende aanvullende adviezen gericht op de beheerder van de standaard:
 - a) In het kader van samenhang tussen standaarden: De beheerder van Digikoppeling wordt opgeroepen om samen met de beheerder van de Geo-standaarden een bondige beschrijving op te stellen waarbij duidelijk wordt beschreven wanneer welke standaard van toepassing is bij het uitwisselen van geo-informatie, hoe deze standaarden zich tot elkaar verhouden en waar het snijvlak ligt van deze twee standaarden. Forum standaardisatie zal hierbij ondersteunen en deze informatie op haar website weergeven.
 - b) Om bij de toetsing van een volgende versie van de standaard voor de status 'Uitstekend beheerproces'¹ in aanmerking te komen dient tenminste:
 - 1) Geformaliseerd te worden hoe marktpartijen kunnen bijdragen aan het beheer en ontwikkelproces rond de standaard. Concreet zou de beheerder leveranciers moeten toelaten tot het technisch overleg Digikoppeling.
 - 2) Dient alle documentatie(inc. notulen) m.b.t. de besluitvorming over de standaard, eenduidig online beschikbaar te zijn, zodat eenvoudig te achterhalen is welke versie van de standaard, met welke functionaliteit, op welk moment door de eigenaar/beheerder is vastgesteld.

¹ Met deze status kan een beheerder toekomstige versies van de standaard op de 'pas toe of leg uit'-lijst laten plaatsen, zonder dat hier aanvullend een Forumtoetsing voor nodig is.

Toelichting op de experttoetsing en consultatie

Datum
16 mei 2013

Waar gaat het inhoudelijk over?

Digikoppeling is een set koppelvlak standaarden voor gestructureerd berichtenverkeer met en tussen overheidsorganisaties. De standaarden bevatten afspraken om berichten juist te adresseren, leesbaar en uitwisselbaar te maken en veilig en betrouwbaar te verzenden. Digikoppeling is een i-NUP bouwsteen. De standaard wordt beheerd door Logius.

Hoe is het proces verlopen?

Na aanmelding van de standaard door Logius, heeft een intakegesprek plaatsgevonden. Dit gesprek leidde tot een positief advies voor het in procedure nemen van Digikoppeling 2.0. Op 22 januari 2013 is een vijftiental experts uit de overheid, bedrijfsleven bijeengekomen om de standaard te toetsen. Vooraf zijn aanwezige experts en enkele anderen die niet aanwezig konden zijn, in de gelegenheid gesteld input aan te leveren. Op basis van deze input en de discussie tijdens de bijeenkomst is het adviesrapport opgesteld.

Aanvullend op de expertbijeenkomst, zijn de indiener en een afvaardiging van de expertgroep op 4 februari bij elkaar gekomen, om te spreken over de toepassing van de grote berichten standaard. De wens van een aantal experts was om meer flexibiliteit op te nemen t.a.v. de grens waaronder deze van toepassing is. De indiener en experts zijn tijdens dit overleg het volgende overeengekomen:

- Partijen komen bilateraal overeen of èn bij hoeveel MB berichtomvang de standaard Grote Berichten van toepassing is of volstaan kan worden met Digikoppeling WUS (bevragingen) ofl Digikoppeling ebMS (meldingen) sec.
- Als partijen niet tot overeenstemming komen zijn zij verplicht alsnog de grens van 20MB te hanteren.

De beheerder van Digikoppeling is gevraagd deze punten uit te werken en te documenteren, zodat deze door de PSB kunnen worden geformaliseerd als onderdeel van de standaard.

Het expertadvies (inclusief bovenstaande voorstel m.b.t. de grote berichten standaard) is publiekelijk geconsulteerd en hierop is één reactie binnengekomen. Deze respondent (DUO) onderschreef het advies van de expertgroep om Digikoppeling 2.0 op de lijst voor pas toe of leg op te nemen.

De belangrijkste opmerkingen uit de consultatie waren:

- DUO geeft aan dat de standaard onvoldoende duidelijk is over het gebruik van simpelere uitwisselingsprotocollen voor 'bestanden' zoals FTP. Dit is een zinvolle aanvulling op het functioneringsgebied van de standaard en de specificatie van de standaard. De expertgroep wil dit onderwerp graag ter overweging meegeven aan de beheerorganisatie van de standaard voor de invulling van de volgende versie van de standaard (3.0).
- DUO geeft aan dat het gewenst is dat het onderwijsveld als onderdeel van de semi-publieke sector aanhaakt op gebruik van Digikoppeling binnen diezelfde sector (buiten mandaat van de lijst). De expertgroep geeft aan dat het werkingsgebied van de standaard bedoeld is voor intersectoraal verkeer (en verkeer met basisregistraties) en geen verplichting kent binnen het onderwijsveld. De expertgroep is wel van mening, dat gebruik ook binnen de sector een zinvolle aanvullende aanbeveling is en het onderwijsveld daarin zelfstandig en vrij is om een keuze voor Digikoppeling te maken.

Hoe scoort de standaard op de toetsingscriteria?

Datum
16 mei 2013

Open standaardisatieproces

Het standaardisatieproces is voldoende open. De documentatie is vrij beschikbaar, de besluitprocedure is voldoende toegankelijk, er is een bezwaarprocedure, de standaardisatieorganisatie is onafhankelijk en duurzaam en het versiebeheer is goed geregeld. Ten aanzien van toegankelijkheid adviseert de expertgroep aanvullend de beheerorganisatie wel om expliciet leveranciers bij het standaardisatieproces toe te laten.

Met betrekking op het verkrijgen van de status 'Uitstekend beheerproces' zijn door de expertgroep een aantal verbeteringen in de openheid van het beheerproces benoemd. Om bij de toetsing van een volgende versie van de standaard in aanmerking te komen voor de status uitstekend beheerproces, dient door de beheerder tenminste:

- Geformaliseerd te worden hoe marktpartijen kunnen bijdragen aan het beheer en ontwikkelproces rond de standaard. Concreet zou de beheerder leveranciers moeten toelaten tot het technisch overleg Digikoppeling.
- Dient alle documentatie/notulen m.b.t. de besluitvorming over de standaard eenduidig online beschikbaar te zijn, zodat eenvoudig te achterhalen is welke versie van de standaard, met welke functionaliteit, op welk moment door de eigenaar/beheerder is vastgesteld.

Aanvullend wordt door een deel van de expertgroep opgemerkt, dat op het moment dat het Functionele Toepassingsgebied en of Organisatorische werkingsgebied van de standaard bij nieuwe versies verandert, het Forum bij voorkeur alsnog een experttoetsing zou moeten organiseren.

Forum standaardisatie zal in Q2 de voorwaarden en procedure voor het verkrijgen van de status 'Uitstekend beheerproces' verder uitwerken en communiceren naar belanghebbenden en geïnteresseerden.

Toegevoegde waarde

De interoperabiliteitswinst en andere voordelen van adoptie van de standaard wegen overheidsbreed en maatschappelijk op tegen de risico's en nadelen. De expertgroep is van mening dat de nationale standaard generiek toepasbaar is en als vervanger van Digikoppeling 1.0 kan worden toegepast. De voordelen van Digikoppeling 2.0 wegen op tegen de risico's en nadelen. De business case laat zien dat de maatschappelijke baten voor de overheid duidelijk opwegen tegen de kosten.

Als bundeling van profielen op erkende, veelgebruikte standaarden is er geen direct alternatief voor Digikoppeling 2.0.

Draagvlak

De expertgroep is van mening dat er voldoende draagvlak is voor de standaard, met name bij de uitvoeringsorganisaties en basisregistraties. Er is voldoende marktondersteuning voor de standaard door meerdere leveranciers, met name op het gebied van ebMS en WUS.

Datum
16 mei 2013

Opname bevordert de adoptie

De opname betreft een nieuwe versie van de standaard. Opname op de 'pas toe of leg uit lijst' heeft daarbij voor Digikoppeling 1.0 bewezen een geschikt middel te zijn om adoptie te bevorderen. Digikoppeling 2.0 is bij een aantal organisaties (vooral buiten het stelsel) al in gebruik. Het Stelsel van Basisregistraties is momenteel bezig met invoering van Digikoppeling 2.0. Opname op de lijst voor 'pas toe of leg uit' lijkt een goed middel om ook adoptie van Digikoppeling 2.0 te bevorderen.

Welke input gaf de expertgroep op het Toepassings- en Werkingsgebied van de standaard?

Tijdens de experttoetsing werd door de aanwezige experts geopperd dat het beoogde organisatorische werkingsgebied van de standaard ook de semipublieke sector zou kunnen omvatten.

Partijen uit de semipublieke sector waren echter niet bij het overleg betrokken en hebben tijdens de consultatie niet op dit deze suggestie gereageerd.

Het Forum standaardisatie adviseert daarom het organisatorische werkingsgebied van de voorliggende versie niet te verbreden t.o.v. de reeds opgenomen versie (zie Gevraagd besluit). De beheerder van de standaard wordt omgeroepen partijen uit de semipublieke sector bij de doorontwikkeling naar versie 3.0 te betrekken. Bij de toetsing van die versie kan deze suggestie opnieuw beoordeeld worden.

Wat is de conclusie van de expertgroep en de consultatie?

De expertgroep adviseert de standaard Digikoppeling 2.0, op te nemen op de lijst van 'pas toe of leg uit' als vervanger van Digikoppeling 1.0, onder de voorwaarde dat de beheerder in de standaard van Digikoppeling Grote Berichten meer flexibiliteit uitwerkt en formaliseert t.a.v. zoals dit door de expertgroep besproken en onderschreven is.

Aanvullend adviseert de expertgroep de beheerorganisatie van Digikoppeling om te zorgen voor het expliciet toelaten van leveranciers in het besluitvormingsproces.

Achtergrondinformatie²

- Expertadvies Digikoppeling 2.0
- Overzicht reacties consultatieronde

²Zie <https://lijsten.forumstandaardisatie.nl/open-standaarden/digikoppeling>